

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

CXXX.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

ve in adversariorum sententiis rectè cognoscendis, sive in fundamē-
dis fidei dogmatibus, sese exercendi. Quam ad rem campum
certè hic patentissimum aperi, rationum utrinque adductarum
multitudo, ne de cœteris quidquam dicamus, uberrimè demon-
strat.

CXXX. Promovemus igitur nunc pedem; cumque semel
placuerit, de damnatorum statu, quoad actiones ipsorum pravas
quidpiam commentari, non inutile fore arbitramur, si hanc exer-
citationem prosequentes, an aliquid damnati, & quid universim
acturi facturique sint, quantum ex indubitatæ S. Literarum fun-
damentis scire fas est, inquiramus. Quemadmodum enim pas-
siones damnatorum idèò revelavit S. pagina, ut earundem crude-
litate intuentes, fugere infernalem hunc carcerem discamus;
Gregorius M. lib. IX. Mor. c. XI. Tom. I. p. 340. *Prodest, quæ manent
peccatores tormenta, cognoscere, ut ad hoc demus operam, ut possimus evadere.*
Hom. XL. in Ev. Tom. II. p. 532. *Ante supplicia cogitandum est de sup-
plicio.* Augustinus, in speculo peccatoris, Tom. IX. p. 1013. *Felix
esse comprobatur, qui sic cogitat de supplicio ante supplicium, ut postea supplicii
effugiat periculum.* Ita haud minus actiones eorundem fœdas, vel
potius actionum quarumvis vitalium horrendam oculis nostris
depravationem in conspectum sistit, ut territi ipsa earundem tur-
pitudine, tam immane, tam miserum, tam perditum vitæ genus,
cane pejus & angue vitare assuescamus. Quis enim, non movea-
tur dum horribilem damnati intellectus excœcationem intuetur,
dum voluntatis abominandam distorsionem, dum perversam af-
fectuum omnium & cupiditatum conturbationem, dum deni-
que actionum hinc proficiscentium propudiosam deformitatem
animo suo volvit, quæ singula damnatos in censum monstruosissi-
marum belluarum redigunt & humanitatem in ferinam rabiem
transformant; ut, quantum in se est, id omni animi nisu abhor-
reat, quod tam abjecti miserique status causa existit? Eximia o-
ratio est, quæ Sanctus Præsul, Chrysostomus, infernalis conditio-
nis accuratam meditationem commendat, quæ, quamquam pro-
lixa sit, prolixum tamen studium nostrum, in examine actionum
& pœnarum infernalium occupatum, ab impactâ forte ei culpâ
eximet, si huc transcripserimus. Ita ille, Hom. II. in II. Thess. I.

Tom. IV. p. 1404. ad verba Apostoli: In incendio flammæ, vindictam in eos exercentis, qui DEum non cognoverunt & qui Evangelio Domini Jesu non obediunt; scribit: Nos vel hoc pacto consideremus, quæ in regno DEI sint bona & quæ in gehennâ mala; atque ita nos ipsos corrigamus & instruamus, ita nos ipsos, ad ea, quæ faciendâ sunt, incitemus & permoveamus. Si videris in presenti vitâ jucundum quid, ac magnificum, cogita regnum DEI, & istud nihil esse putabis. Si terribile quid videris, cogita gehennam, & illud etiam deridebis. Si quando te ceperit concupiscentia corporalis, cogita gehennâ ignem; cogita, quam planè nullius estimanda sit peccati voluptas, quam ne voluptatem quidem habeat? Si enim earum legum, quæ in hoc seculo posita sunt, tantum potest metus, ut à malis nos actibus cohibeat, multo magis poterit hoc recordatio futurorum, supplicium immortale, pœna sempiterna. Si metus terreni regis à tantis nos malis abducit, quantum magis regis æterni? Unde poterimus ergo continuum habere timorem? Si continuè Scripturas audierimus. Etenim si aspectus duntaxat mortui hominis mentem nostram aded pavore contrahit: quantum magis gehenna & ignis ille inextinguibilis? quantum magis vermis non moriens? Si perpetuò gehennam recogitarem, non statim in illam incideremus. Propterea supplicium minatus est DEus. Nisi aliquid profectus in se haberet gehenna reputatio, utique jam non esset illam minatus DEus. Verum quoniam illius recordatio magna potest efficere, propterea comminationem illius, quasi salutare quoddam pharmacum animis nostris imposuit. Ne contempnamus itaque tantum lucrum, quod hinc generatur, sed hanc gehennæ comminationem indefinenter versemus, in prandis & conviviis. Sermocinatio quippe, quæ de rebus est jucundis, nihil prodest animæ, sed debiliorem eam reddit: quæ verò de tristibus est & austeris, quicquid in illâ dissolutum ac fluxum fuerit, amputat ac immutat, laxamque illam ac mollem contrahit. Nihil eam juverit, de theatris disserens ac mimis, sed magis incenderit ac petulantiores effecerit. Qui aliena curat ac curiosè scrutatur, etiam pericula illi ex eâ curiositate sæpe numero infligit: qui verò de gehennâ sermocinatur is neque periculum aliquod habebit & animam castigatorem reddit. Sed vereris verborum gravitatem & molestiam? Num. si de gehennâ tacueris, hinc illam extinxisti? An incendiisti, si de eâ locutus fueris? sive locutus de illâ fueris, sive minus, servebit omnino incendium. Indefinenter de illâ dicito, ne quandoque in eam incidas. Non potest fieri, ut anima de gehennâ sollicitè cogitans citò peccet. Etenim audi admonitionem optimam: memor, inquit, esto novissimorum tuorum, & in æternum non peccabis. Nequit

quis anima
enim, si
linguet.
cogitatio de
expurgat
que postea
tempores f
nunc mihi
oculos habet
nam effugit
juvencum non
ita & hic.
sent. Qu
ti fuissent.
domita, fi
est, contem
venciam.
gento nob
curiam
li distabat
est. Sunt
liqua me
adferant.
cuntur, ut g
ne supplicia
Lai merita
bonaque di
tum tot
Christian
num in in
bulum:
tur amp
stra in a
tuerit,
CX
Gatus, q

quit anima pœnas metuens, non esse ad delinquendum contabunda. Timor enim, siquidem robustus fuerit in animo ac flagrans, nihil in eo mundani relinquet. Si enim sermo de gehennâ factus ita humiliat & pavidum reddit, ac cogitatio de illâ, animis perpetuò immorata, animam non quovis igne magis expurgabit? Regni non ita recordemur, ac gehenna. Timor enim promissione potentior est ac efficacior. Et novi plures innumera bona promissa contempturos fuisse, si de supplicio securi fuissent ac liberati, quandoquidem & nunc mihi satis est supplicii, pœnâ non affici. Nemo eorum, qui gehennam ob oculos habent, in gehennam incidet; nemo gehennam contemnentium gehennam effugiet. Quemadmodum enim apud nos, qui quidem judicia metuunt, judiciis non sunt obnoxii, qui verò contemnunt, illi potissimum in ea incidunt: ita & hic. Nisi subversionem veriti fuissent Ninivita, utique subversi fuissent. Quia verò illam metuebant, non subvertebantur. Si diluvium veriti fuissent, qui temporibus Noë vixerunt, submersi sanè non fuissent. Et Sodomita, si incendium metuissent, combusti non fuissent. Magnum malum est, contemnere minas. Qui minas contemnit, confestim reipsa sentiet experientiam. Nihil ita est utile, atque de gehennâ sermocinari. Quovis argento nobis mundiores animas facit. Audi namque, quid propheta dicat: quoniam judicia tua, inquit, in conspectu meo sunt. Et Christus quoque de illâ disputabat. Nam etiamsi molestum sit auditori, plurimum tamen illi prodest. Sunt enim talia, quaecunque utilia sunt. Etenim & pharmaca & reliqua medicamenta egrotum primò male habent, & tunc demum utilitatem adferunt. Et post multa hoc genus: Ne fugiamus, quæ de gehennâ dicuntur, ut gehennam ipsam effugiamus. Ne fugiamus supplicii memoriam, ne supplicio puniamur. Habeamus gehennam ob oculos, cogitemus pœnas illas inevitabiles, ut his reputatis & malitiam fugiamus & virtutem eligamus, bonaque diligentibus Deum promissa assequi valeamus. Habes hic firmatum tot tantisque argumentis id, quod diximus: conducere in Christianismi exercitio plurimum solidam & studiosam actionum in inferno passionumque, (quod utrumque generale vocabulum: Gehenna, complectitur) considerationem. Non igitur amplius reformido objicientium curiositatem, quasi opera nostra in argumento ad publicum commodum utiliori occupari poterit, debueritque.

CXXXI. Bias apud Diogenem Laertium, in Vitâ ipsius, rogatus, quid apud inferos esset, quidque ibi rerum ageretur: *Nec*

ego